

stelbaar in hun omvang en gruwelijkheid. Heeft de dode als goed mens geleefd, dan heeft hij uitzicht op het paradijs, *djanna*. Een venster in het graf laat de wonderen uit de Hof van Eden zien. Gouden poorten geven toegang tot lommerrijke rustplaatsen in de schaduw. *Huris*, de eeuwige maagden, zullen ten dienste staan van de rechtschapenen. Op de Dag des Oordeels zal het uiteindelijke oordeel geveld worden.

Met zijn broer, hoopt Tarık, zal het wel goed komen. Zijn broer was goed voor zijn medemensen. Tarıks familie is overtuigd van het feit dat hij goed heeft geleefd: vanuit zijn moslimse overtuiging probeerde hij niet alleen andere mensen te helpen, aardig te zijn, hard te werken voor zijn studie, niet te roddelen en later wat te betekenen voor de maatschappij, maar bovenal zijn plichten tegenover Allah te vervullen. 177

Tarık is een gedreven mens. De gebedsruimte in de kelder van de vu is mede door hem tot stand gekomen. Tarık en nog een aantal anderen wilden op een rustige en hygiënische manier kunnen bidden. Minimale vereisten voor het rituele gebed, de *salaat*, zijn een schone plek en een kleedje om op te bidden. De moslimse studenten op de vu hebben geen speciale imam die op vrijdag een preek houdt en voorgaat in het gebed; iedereen moet de *salaat* zelf kunnen verrichten en daarin voor kunnen gaan. Er is ook een aparte wasruimte om de verplichte wassing voor de *salaat* te kunnen verrichten.

De keuze voor de vu was een bewuste. Op de vu treft hij openlijk belijdende gelovigen waar hij makkelijk mee kan praten juist omdat ze geloven. Tarık praat graag met mensen die een ander geloof hebben. Hij vindt het belangrijk dat mensen met elkaar kunnen communiceren. De universiteit is een plek waar je goed kan leren zaken op een open en kritische manier te benaderen, en daarover te discussiëren. 'Een discussie bij de koffie is al genoeg.'

'In Turkije is het moeilijk voor ambtenaren om openlijk religieuze kwesties aan te halen en te bespreken,' antwoordt Tarık als ik hem vraag naar de religieuze vrijheid in Turkije. Op bepaalde punten is het niet eenvoudig Turkije te beschouwen als een democratie in westerse zin. De democratie in Turkije is nog niet 'rijp' genoeg. De nieuwe president van Turkije heeft desondanks aangekondigd de vrijheid van meningsuiting en pers te verruimen. 'In de twintigste eeuw is het lang zo geweest (tot ca. 1950) dat er een strikt verbod heerste op het